LAUSUNTO 18.4.2016

Vihreä liitto rp kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto lakivaliokunnalle hallituksen esityksestä laeiksi yhdistyslain, yritys- ja yhteisötietolain 14 §:n sekä uskonnonvapauslain muuttamisesta

Vihreä liitto rp (jäljempänä: ”puolue”) esittää lausuntonaan seuraavaa hallituksen esityksen keskeisistä ehdotuksista:

Toimimattomien yhdistysten poisto yhdistysrekisteristä rekisteriviranomaisen aloitteesta

Puolue pitää esitettyä menettelyä kannatettavana. On perusteltua toteuttaa viranomaisen mahdollisuus poistaa toimimattomia yhdistyksiä yhdistysrekisteristä sisällyttämällä sitä koskevat säädökset yhdistyslakiin sen sijaan että asia toteuttaisiin aika ajoin kertaluonteisella erityislailla.

Toimimattoman yhdistyksen purkaminen ja poistaminen yhdistysrekisteristä muusta aloitteesta

Puolueella ei ole huomautettavaa esitykseen. Esitys voisi helpottaa jonkin verran toimimattomien yhdistysten purkamista ja poistamista yhdistysrekisteristä, mitä on pidettävä kannatettavana.

Selvitysmiehet ja purkautuneen yhdistyksen varojen käyttö

Esityksessä esitetään yhdistyksen purkamiseen liittyvän selvitysmenettelyn yhteyteen uutta velvoitetta, jonka mukaan selvitysmiesten tulee kutsua yhdistyksen kokous koolle tarkastamaan loppuselvitys. Tavoite – purkautuneen yhdistyksen jäsenten informoiminen selvityksen lopputuloksesta – on sinänsä hyvä, mutta esitystä on pidettävä vaikutuksiltaan ongelmallisena.

Toimimattomaksi osoittaunut yhdistys on syytä pystyä purkamaan mahdollisimman helposti. Tätä kynnystä ei ole tarkoituksenmukaista nostaa millään ylimääräisillä hallinnollisilla velvoitteilla. On käytännössä vaikea nähdä, että toimintansa lopettanut yhdistys pystyisi useinkaan enää organisoimaan yhdistyksen kokouksen.

Vaikka esityksessä on mukana lievennys (kokous on pidettävä, ”jollei se ole tarpeetonta yhdistyksen varojen vähäisyys ja muut seikat huomioon ottaen”), on syytä arvioida kokousvelvoitteen johtavan siihen, että toimimattomia yhdistyksiä jaksetaan purkaa yhä vähemmän.

On myös epäselvää, miten yhdistys ylipäänsä voisi enää toimia (kutsua jäsenet yhdistyksen kokoukseen), kun oikeuskirjallisuudessa on katsottu yhdistyksen toiminnan nimenomaisesti loppuvan siihen, kun yhdistys on päättänyt purkautua. Esityksessä on omaksuttu oikeuskirjallisuuteen nähden päinvastainen kanta, mitä ei voine pitää tarkoituksenmukaisena.

Yhdistyksen kokouksen kutsuminen koolle tällaisessa tilanteessa avaisi ovet mm. seuraaville ongelmille:

(i) Mitä seuraisi, jos jäsenet kieltäytyisivät hyväksymästä loppuselvitystä?
(ii) Voisiko loppuselvityksen tarkastamista varten kutsuttu kokous päättää muitakin asioita, esim. yhdistyksen jäljellä olevan omaisuuden käytöstä, tai jopa päättää perua yhdistyksen purkautumisen (mikäli asiasta olisi mainittu kokouskutsussa)?

VIHREÄ LIITTO R.P.
FREDRIKINKATU 33 A, 2. krs., 00120 HELSINKI, PUH. (09) 5860 4160, FAX (09) 5860 4161
vihreat@vihreat.fi, www.vihreat.fi

Puolue katsookin, että esityksessä ei ole harkittu loppuun asti seurauksia, joita velvoite kutsua yhdistyksen kokous tarkastamaan loppuselvitys aiheuttaisi. Esitystä tulisikin harkita muutettavaksi siten, että 40 §:stä poistettaisiin vaatimus yhdistyksen kokouksen koolle kutsumisesta, eli seuraava virke:

> ”Selvitysmiesten on kutsuttava yhdistyksen jäsenet yhdistyksen kokoukseen tarkastamaan loppuselvitys, jollei se ole tarpeetonta yhdistyksen varojen vähäisyys ja muut seikat huomioon ottaen.”

Vaatimuksen poisto varmistaisi, että kynnys toimimattoman yhdistyksen purkamiseen pidetään mahdollisimman matalana eikä purkautumisprosessia kuormiteta ylimääräisillä velvoitteilla. Tällaisen kokouksen pitämisestä saatava hyöty olisi arvioitava joka tapauksessa hyvin vähäiseksi, eikä sen voine katsoa vastaavan ko. vaatimuksesta seuraavia haittoja.

Päätöksen pätemättömyys

Puolue kannattaa yhdistyksen päätösten pätemättömyyden perusteiden selkeyttämistä esitetyllä tavalla. Kyseessä on aito parannus yhdistysten toimintakykyyn.

Rekisteri-ilmoitusten tekeminen

Esitys sallia kenen tahansa hallituksen jäsenen tehdä yhdistyksen perus- tai muutosilmoitus yhdistysrekisteriin helpottaisi epäilemättä rekisteri-ilmoitusten tekemistä. Puolue kuitenkin huomauttaa, että hallituksen esitykseen sisältyvä toinen lisäys ”Muutosilmoituksen voi allekirjoittaa myös ilmoituksen tekemisestä vastuussa olevan valtuuttama [henkilö]” riittäisi jo itsessään kattamaan tarpeen helpottaa rekisteri-ilmoitusten tekemistä ilman että lain tasolla tarvitsisi antaa tätä oikeutta yhtäläisesti kaikille hallituksen jäsenille.

Helsingissä 18.4.2016

Vihreä liitto r.p:n puolesta,

Lasse Miettinen
puoluesihteeri

VIHREÄ LIITTO R.P.
FREDRIKINKATU 33 A, 2. krs., 00120 HELSINKI, PUH. (09) 5860 4160, FAX (09) 5860 4161
vihreat@vihreat.fi, www.vihreat.fi